

EDUSKUNNAN VASTAUS 72/2009 vp

Hallituksen esitys laeiksi Valtakunnanvoudinvirastosta, ulosottokaaren eräiden säännösten voimaantulosta ja ulosottokaaren muuttamisesta

Asia

Hallitus on antanut eduskunnalle esityksensä laeiksi Valtakunnanvoudinvirastosta, ulosottokaaren eräiden säännösten voimaantulosta ja ulosottokaaren muuttamisesta (HE 46/2009 vp).

Valiokuntakäsittely

Lakivaliokunta on antanut asiasta mietinnön (LaVM 8/2009 vp).

Päätös

Eduskunta on hyväksynyt seuraavat lait:

Laki

Valtakunnanvoudinvirastosta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Valtakunnanvoudinvirasto

Ulosottokaaressa (705/2007) tarkoitettuna ulosoton keskushallinnosta huolehtivana valtakunnallisena virastona toimii Valtakunnanvoudinvirasto.

2 §

Valtakunnanvoudinviraston tehtävät

Sen lisäksi, mitä ulosottokaaressa säädetään, Valtakunnanvoudinvirasto:

1) huolehtii ulosottolaitoksen toimintaedellytyksistä ja kehittää ulosottotoimea oikeusministeriön kanssa sovittujen tavoitteiden mukaisesti;

2) avustaa oikeusministeriötä strategisessa suunnittelussa, talousarvion valmistelussa ja lainvalmistelussa;

3) ylläpitää ja kehittää ulosottolaitoksen käytössä olevia tietojärjestelmiä;

4) ratkaisee sille kuuluvat ulosottoviranomaisten toimintaa koskevat kantelut ja korvausvaatimukset;

5) kehittää ulosottotoimen hallinnon kansainvälistä yhteistyötä;

6) huolehtii muista ulosottotoimen valtakunnallisista hallintotehtävistä.

3 §

Virat ja henkilöstö

Valtakunnanvoudinvirastossa on valtakunnanvoudin virka, ja lisäksi virastossa voi olla

johtavien hallintovoutien ja hallintovoutien virkoja sekä muuta henkilöstöä.

4 §

Johtaminen ja päätösvalta

Valtakunnanvoudinvirastoa johtaa valtakunnanvouti.

Valtakunnanvouti ratkaisee viraston päätettäväksi kuuluvat asiat, joita ei säädetä tai työjärjestyksessä määrätä muun virkamiehen ratkaistavaksi.

5 §

Kelpoisuusvaatimukset

Valtakunnanvoudin kelpoisuusvaatimuksena on oikeustieteen maisterin tutkinto tai muu vastaava aikaisempi tutkinto, erinomainen perehtyneisyys ulosottotoimeen ja hallintotehtäviin sekä käytännössä osoitettu hyvä johtamistaito ja johtamiskokemus.

Johtavan hallintovoudin ja hallintovoudin virkojen kelpoisuusvaatimuksena on oikeustieteen maisterin tutkinto tai muu vastaava aikaisempi tutkinto sekä hyvä perehtyneisyys ulosottotoimeen ja hallintotehtäviin. Johtavalla hallintovoudilla on lisäksi oltava tehtävän hoitamisessa tarvittava johtamistaito.

6 §

Nimittäminen

Ulosottokaaren 1 luvun 12 §:n 2 momentin nojalla valtakunnanvoudin nimittää valtioneuvosto.

Valtakunnanvouti nimittää viraston muut virkamiehet ja ottaa palvelukseen mahdollisen työsopimussuhteisen henkilöstön, jollei tätä oikeutta ole työjärjestyksessä annettu muulle virkamiehelle.

7 §

Tarkemmat säännökset ja määräykset

Tarkemmat säännökset tämän lain täytäntöönpanosta ja Valtakunnanvoudinviraston toiminnan järjestämisestä annetaan tarvittaessa valtioneuvoston asetuksella.

Työskentelyn järjestämisestä, kuten asioiden käsittelyjärjestyksestä ja sijaisuuksista, määrätään työjärjestyksessä, jonka valtakunnanvouti vahvistaa.

8 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

9 §

Tehtäviä koskevat siirtymäsäännökset

Tämän lain voimaan tullessa ne oikeusministeriössä ja lääninhallituksissa vireillä olevat asiat, jotka tämän lain tai muun lain taikka asetuksen mukaan kuuluvat Valtakunnanvoudinviraston tehtäviin, siirtyvät Valtakunnanvoudinviraston käsiteltäviksi.

Valtakunnanvoudinviraston tehtäviin liittyvät sopimukset ja muut sitoumukset samoin kuin muiden vastuiden ja oikeuksien hoito siirtyvät tämän lain voimaan tullessa oikeusministeriöltä virastolle siten kuin niistä erikseen määrätään tai sovitaan.

10 §

Henkilöstöä koskevat siirtymäsäännökset

Oikeusministeriön oikeushallinto-osaston ulosottoyksikköön sijoitetut ne virat, joihin tämän lain voimaan tullessa kuuluvat tehtävät pääasiallisesti siirtyvät Valtakunnanvoudinviraston tehtäviksi, siirtyvät tämän lain voimaan tullessa Valtakunnanvoudinviraston vastaaviksi viroik-

si. Viran siirtyminen ei edellytä virkaan nimitetyn virkamiehen suostumusta, ellei työssäkäyntialue muutu.

Lääninhallituksien ne virat, joihin kuuluvat tehtävät ovat pääasiallisesti kohdistuneet ulosoton hallintotehtäviin, siirtyvät tämän lain voimaan tullessa Valtakunnanvoudinviraston vastaaviksi viroiksi. Viran siirtyminen ei edellytä virkaan nimitetyn virkamiehen suostumusta, ellei työssäkäyntialue muutu.

Siirtyvään virkaan nimitetty virkamies siirtyy Valtakunnanvoudinviraston vastaavaan virkaan. Siirtyvä henkilöstö säilyttää siirtymähet-

kellä palvelussuhteeseen perustuvat oikeudet ja velvollisuudet sekä euromääräisen palkkansa.

Oikeusministeriö voi ennen tämän lain voimaantuloa perustaa uusia virkoja Valtakunnanvoudinvirastoon. Virkoja, valtakunnanvoudin virkaa lukuun ottamatta, ensimmäistä kertaa täyttäessä oikeusministeriö nimittää virkoihin. Virat, valtakunnanvoudin virkaa lukuun ottamatta, voidaan tällöin täyttää haettaviksi julistamatta, jos virkaan nimitetään pääasiallisesti ulosoton hallintotehtäviä oikeusministeriössä tai lääninhallituksessa hoitanut henkilö.

Laki

ulosottokaaren eräiden säännösten voimaantulosta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Ulosottokaaren (705/2007) 1 luvun 11 §:n 1 ja 2 momentti, 12 § sekä muut hallintovirastoa koskevat säännökset tulevat voimaan 1 päivänä tammikuuta 2010.

Tällä lailla kumotaan ulosottotoimen hallinnosta 20 päivänä joulukuuta 2007 annetun valtioneuvoston asetuksen (1321/2007) 11 §.

2 §

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2010.

Laki

ulosottokaaren muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 15 päivänä kesäkuuta 2007 annetun ulosottokaaren (705/2007) 1 luvun 11 §:n 2 ja 3 momentti, 12 §, 14 §:n 1 momentti, 24 §:n 1 momentti, 25 §, 27 §:n 2 momentti ja 35 §, 3 luvun 1 §:n 1 momentin 3 kohta, 11 §:n 3 momentti ja 69 §, 11 luvun 18 § ja 20 §:n 2 momentti sekä 12 luvun 2 § ja

lisätään 3 luvun 64 §:ään uusi 2 momentti seuraavasti:

1 luku

Yleiset säännökset

11 §

Ulosottolaitoksen organisaatio

Ulosottotoimen keskushallinnosta huolehtii Valtakunnanvoudinvirasto. Valtakunnanvoudinvirasto ja ulosottovirastot kuuluvat oikeusministeriön hallinnonalaan.

Ulosottoviraston toimialue (*ulosottopiiri*) muodostuu yhdestä tai useammasta kihlakunnasta. Ulosottopiireistä säädetään valtioneuvoston asetuksella. Ulosottoviraston toimipaikoista säädetään oikeusministeriön asetuksella.

12 §

Valtakunnanvoudinvirasto

Valtakunnanvoudinvirastolle kuuluu hallinnollinen ulosottotoimen yleinen johto, ohjaus ja valvonta. Valtakunnanvoudinviraston tulee erityisesti huolehtia ulosottolaitoksen palvelujen alueellisesta saatavuudesta.

Valtakunnanvoudinviraston päällikön nimittää valtioneuvosto. Muutoin viraston tehtävistä, viroista ja muusta järjestämisestä säädetään erikseen lailla.

14 §

Nimittäminen ja kelpoisuusvaatimukset

Johtavan kihlakunnanvoudin ja kihlakunnanvoudin nimittää Valtakunnanvoudinvirasto.

24 §

Ulosoton tietojärjestelmä ja ulosottorekisteri

Ulosoton tietojärjestelmä on ulosottoviranomaisille kuuluvien tehtävien hoitamista varten perustettu ja ulosottoviranomaisten valtakunnalliseen käyttöön tarkoitettu automaattisen tieto-

jenkäsittelyn avulla ylläpidettävä tietojärjestelmä. Valtakunnanvoudinvirasto huolehtii tietojärjestelmän ylläpitämisestä ja kehittämisestä.

25 §

Rekisterinpitäjät

Ulosottorekisteriä pitävät paikalliset ulosottoviranomaiset yhdessä. Tiedot tallettanut viranomainen vastaa tallettamiensa tietojen virheettömydestä sekä tallettamisen ja käytön laillisuudesta omien tehtäviensä hoidossa. Valtakunnanvoudinvirasto huolehtii rekisterin yleisestä ylläpidosta sekä antaa määräyksiä tietojen teknisestä tallettamis- ja käsittelytavasta.

27 §

Oikeus käsitellä tietoja

Kihlakunnanvoudit, heidän alaisensa virkamiehet sekä oikeusministeriön ja Valtakunnanvoudinviraston asianomaiset virkamiehet saavat ulosottoasiassa tai ulosoton hallintoasiassa käsitellä salassapitosäännösten estämättä 26 §:ssä mainittuja tietoja, erityistietoja kuitenkin vain asiassa välttämättömin osin.

35 §

Tietojen luovuttaminen teknisen käyttöyhteyden avulla

Valtakunnanvoudinvirasto voi päättää teknisen käyttöyhteyden perustamisesta ja tietojen luovuttamisesta sen avulla ulosottorekisteristä, jos tietojen vastaanottajalla on lain mukaan oikeus saada tietoja ulosottoviranomaiselta sähköisessä muodossa. Ennen käyttöyhteyden avaamista tietojen vastaanottajan on esitettävä selvitys siitä, että tietojen suojauksesta huolehditaan asianmukaisesti.

3 luku

Yleiset menettelysäännökset

1 §

Ulosoton hakeminen

Ulosottoa haetaan:

3) sähköisellä viestillä, joka toimitetaan teknisen käyttöyhteyden avulla ulosoton valtakunnalliseen tietojärjestelmään, jos Valtakunnanvoudinvirasto tai sen määräämä on myöntänyt hakijalle siihen luvan (*tietojärjestelmähakija*).

11 §

Asiamiehen valtakirja

Valtakunnanvoudinvirasto tai sen määräämä voi velkojan pyynnöstä päättää, että valtakirja talletetaan ulosoton tietojärjestelmään asiamiehen edustusvallan osoittamiseksi, jos on ilmeistä, ettei täytöntöönpanon luotettavuus siitä kärsi. Asiamiehen ei tällöin tarvitse esittää muuta valtakirjaa, ellei ulosottomies toisin määrää. Tietojärjestelmään talletettu valtakirja on välittömästi peruutettava, jos valtakirjan antaja sitä pyytää.

64 §

Yleinen säännös

Valtakunnanvoudinvirastolla on oikeus saada 1 momentissa tarkoitettuja tietoja siinä mainituin ehdoin ja luovuttaa niitä ulosottomiehille käytettäväksi yksittäisissä ulosottoasioissa, jos tällainen keskitetty tietojen hankkiminen on taroituksenmukaista.

69 §

Yleinen säännös

Ulosottoviranomaisen asiakirjan julkisuudesta säädetään viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa. Sen lisäksi, mitä mainitussa tai muussa laissa säädetään ulosottoviranomaisen oikeudesta tai velvollisuudesta luovuttaa tietoja, ulosottoviranomaisella on oikeus sallassapitosäännösten estämättä luovuttaa tietoja niin kuin 70—73 §:ssä säädetään. Tietoja voidaan luovuttaa myös toiselle ulosottoviranomaiselle ulosottoasian hoitamista varten sekä oikeusministeriölle ja Valtakunnanvoudinvirastolle hallintotehtävien hoitamista varten. Ulosotto-rekisteriin talletettujen tietojen julkisuudesta ja luovuttamisesta säädetään tämän lain 1 luvussa.

11 luku

Muutoksenhaku ulosottomiehen menettelyyn

18 §

Osoitus kantelun tekemiseen

Jos valituskirjelmässä on ilmoitus siitä, että ulosottomies on tehnyt virheellisen virkatoimen tai laiminlyönyt toimen suorittamisen, eikä ilmoitusta voida tutkia muutoksenhakemuksena, käräjäoikeuden tulee jättää valitus siltä osin tutkimatta ja osoittaa asianomainen kantelemaan Valtakunnanvoudinvirastolle.

20 §

Oikeudenkäyntikulut

Jos sivullisen valitus hyväksytään, valtio voidaan sivullisen vaatimuksesta määrätä osittain tai kokonaan korvaamaan tämän kohtuulliset oikeudenkäyntikulut, jos kulujen jäämistä sivullisen vahingoksi voidaan olosuhteet huomioon ottaen pitää kohtuuttomana. Valtio voidaan määrätä korvaamaan myös ulosoton asianomaisen oikeudenkäyntikulut, jos asiassa on sattunut selvä virhe, joka olisi tullut korjata itseoikaisuna. En-

nen kulujen määräämistä valtion korvattaviksi Valtakunnanvoudinvirastoa on kuultava.

12 luku

Erinäiset säännökset

2 §

Määräykset

Valtakunnanvoudinvirasto voi antaa hallinnollisia määräyksiä tämän lain täytäntöönpanemiseksi.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Ulosottovirastojen toimipaikoista annettu oikeusministeriön päätös (866/2007) on voimassa kunnes toimipaikoista säädetään oikeusministeriön asetuksella.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Helsingissä 3 päivänä kesäkuuta 2009